

Metsakogu kõik ettepanekud koos hääletustulemustega

1. Ühiskonna arengust tulenevalt on tarvis teha metsanduse suunamisega seotud institutsionaalseid muudatusi. Elanikud hindavad metsandusteemadel kaasaráäkimisvõimalust väheseks.

Metsanduse juhtimise korraldamine

- Lahendada keskkonnaministeeriumi metsamajanduse ja looduskaitse rollikonflikt sel moel, et viia majandustegevuse juhtimine Maaelu või Majandusministeeriumi haldusalasse ja jätta järelevalve ja kaitsefunktsioon Keskkonnaministeeriumisse (29/45 häält)
- Tagada RMK majandustegevuse läbipaistvus, nt selle muutmise avalik-õiguslikuks organisatsiooniks või muul viisil maksimaalse avalikustamise ja looduskaitse kontrolli kaudu (28/45 häält)
- Majandusministeerium formuleerib metsanduse lähteülesande, mis tagab innovaatilised ja jätkusuutlikud lahendused puidusektoris: arukalt/kasumlikult väärindada Eesti puitu, tagades keskkonna säästlikkuse ja elurikkuse (15/45 häält)
- Viia sisse rahvahääletused olulistest (metsanduse) küsimustes (olulisuse määrab riigi tasandil 15 000 allkirja; omavalitsuse tasandil 5% elanikkonnast); raiete piiramise korral tagada piisav kompensatsioon metsaomanikule (18/45 häält)

Järelevalve

- Tagada keskkonnainspektiooni järelevalve võimekus riigi institutsioonide suhtes (35/45 häält)
- Suurendada keskkonnajärelevalve rahastust ja inspektorite arvu (19/45 häält)
- Töötada välja keskkonnajärelevalve kiirmenetlus ja veapunktide süsteem (19/45 häält)
- Arendada välja kogukondlik järelevalve, nt abiinspektori (metsavahi) statuudi kaudu (22/45 häält)

Raiete planeerimine

- Parendada metsaregistri või maa-ameti kaardirakenduse baasil loodusinfo vahendamist riigiametite, metsaomanike ja tavakodanike vahel nii, et see oleks tavakasutajale lihtne ja mõistetav. Anda võimalus tellida teavitusi planeeritavatest metsatöödest enda omanduses oleva kinnistu lähinaabruses (38/45 häält)
- Hoonete ja rajatiste planeerimisel peavad arendajad ja metsa- ja maaomanikud teineteise plaanidega arvestama ja jõudma kokkuleppele. Seda eelkõige (uus)elamupiirkondades ja eriti lageraie osas. Võimalikud lahendused on puhverstsoon, informeerimine, kompensatsioon osapooltele (23/45 häält)

Muud ettepanekud

- Eestis olemasolevat teadlaste potentsiaali ja väärtusi rakendada võimalikult kõrge lisandväärtuse loomiseks (29/45 häält)
-

2. Viimastel aastatel kasvanud raiemaht ja lageraiete pindala võivad tulevikus ohustada metsade ökoloogilisi väärtusi.

Raieviisid

- Langetada lageraielangi pindala (24/44)
  - 2 hektarile. (18/44)
- Asendada riigimetsades lageraied olulisel määral valik- ja pikema tsükliga turberaiega, rakendades valik- ja turberaiet looduskaitse ja rohevööndi huvides (29/44)
- Metsas liikuvate metsatöömashinade erisurve vähendamine metsakahjustuste vältimiseks (31/44)
- Riiklikult toetada kergemate metsamashinade hankimist (30/44)
- Raie käigus okste ja muu peene biomassi osaline metsa jätmine (23/44)

Metsa uuendamine

- Tagada jätkusuutlikkuse ja ökoloogilise mitmekesisuse säilitamiseks vajalik metsa uuendamine, sh uuendamine liigirikkamalt (40/44)
- Üldise nõudena kujundada istutuse ja raiete käigus tulundusmetsades segapuistuid, peapuuliigiga maksimaalselt 80% ulatuses (29/44)
- Lageraiel loodusliku uuenduse säilitamine (38/44)
- Jätkata noore metsa toetust (29/44)

Raiemaht

- Kehtiv raiemaht säilitada kuni vahearuandluseni 2025 aastal ja ülemmäära vajadusel vähendada (23/44)
- Näha ette praeguse raiemahu vähenemine tagamaks pikaajalist puidukasutust ja ökoloogilisi aspekte (22/44)
  - 6-8 miljoni tihumeetrini aastas (16/44)
  - maksimaalselt 95% arvestuslikust tulundusmetsa juurdekasvust (16/44)
- Kehtestada maksimaalsed raiemahud puuliigiti. (14/44)

Andmete kogumine ja kasutamine

- Koostada 2020 uus Riigikontrolli RMK metsa-audit (38/44)
- Tegelikult olukorra välja selgitamiseks Eesti metsades kokku kutsuda sõltumatute teadlaste rühm (19/44)
- Rakendada usaldusväärset statistikat kombineerides erinevat mõõtemetoodikat (SMI, Forest Watch, lidar, metsateatiste täiustatud süsteem, mis sisaldab tagasiside mehhanismi jne) (29/44)
- Tagada metsakorralduse ühtlaselt kõrge kvaliteet (36/44)

Teavitamine

- „Metsamajandamise hea tava“ ja ökoloogilise teadmise leviku edendamiseks tuleb riigil tegeleda intensiivse teavitustööga viisil, mis kõnetab sh metsamajandajat ja selle korraldajat ehk kvalifitseeritud keskastme juhti (32/44)
-

3. Metsa kui elukeskkonna ja metsa p randkultuuri v hene teadvustamine

Kultuurip randi tutvustamine ja harimine

- Viia meie kultuurip randit – metsanduse ja Eesti loodusega seotud koolitust – inimesteni alates  ldhariduses, lasteaedades, kutsehariduskoolides ja t iskasvanukoolituses. Parandada selleks rahastust. Peame silmas laiemat vaadet: p randkultuur on seotud metsaga vaimselt, majanduslikult ja t okultuuri osana (39/40)
- Teadvustada laiemalt p randkultuuri s ilitamiste vajalikkust (29/40)
- Lihtsustada koolide jaoks metsaga seotud hariduslike projektide jaoks raha taotlemist (38/40)
- Arendada t okasvatust nt metsaistutust, pr gikoristust (34/40)

Maksu ja majandushoovad

- T otada v lja s steem puidu kui kohaliku, taastuva ja keskkonnas braliku ehitusmaterjali eelistamiseks (35/40)
- Maksuerisuse n ol soodustada p randkultuuri-p hiseid innovatiivseid metsav arindamise lahendusi (24/40)
- Muuta tulumaksuseadust, et metsamaad m ua ei oleks lihtsam kui raie igust (27/40)
- Pangad peaksid aktsepteerima kasvavat metsa laenu tagatisena (6/40)
- V hendada metsa kindlustamise hinda (0/40)
- Propageerida inimesi metsa ostma, et nad saaksid seda endale kujundada (25/40)
- Kinkida igale s ndivale lapsele t kk metsa (10/40)

P hapaikade kaardistamine ja kaitse

- Tuleb l puni viia riiklikult rahastatav looduslike p hapaikade kaardistamine (33/40)
  - aastaks 2022 (17/40)
- K ik erinevad infokihid (rohealad (Metsaseadus §42 lg 3 abil m aratud), looduslikud p hapaigad, planeeringud jne) peavad olema  hes rakenduses. Kaarte tuleb pidevalt uuendada (34/40)
- Tuleb kokku leppida kriteeriumides, mille alusel paik p hapaigaks nimetada (34/40)
- Kogukonnad peaksid uurima ja kaardistama kohalikke p hapaiku. P hapaikadest tuleb kogukondadele teada anda (27/40)
- P randkultuuri objektid tuleb t histada looduses (25/40)
- L bi vaadata kohalike p hapaikade kaitsev ondid (allikate puhul ei piisa 50 meetrist). (22/40)
- Keskkonnaagentuuris suurendada kvalifitseeritud personali. T hustada taksaatorite esitatavate andmete kontrolli audiitorite n ol. Audiitoreid on juurde vaja (29/40)
- FSC sertifikaadiga metsamajandajad peavad looduslikud p hapaigad s ilitama (16/40)
- Metsa  lest otajatel kohustus teavitada leitud p randkultuuri objektidest (29/40)

Raiepiirangud

- Looduskaitsealal piirata raiet arvestades kultuurilist ja elukeskkonnalist v artust. Mitte kasutada rasketehnikat (22/40)
- Tuumalad peavad olema rohekoridoridega seotud, p hialad RMK aladega (20/40)
- Arengukavad peaksid olema pikemad kui 10 aastat (23/40)
  - (soovituslikult 50 aastat) (15/40)
- Kindlustada seadusega metsa kui maastiku s ilimine kogukonna jaoks ka hajaasustuse tingimustes (17/40)

Metsa prügistamise piiramine

- Pandipakendite süsteemi tuleb laiendada kõigile pakenditele, olmevahenditele ja riietele (18/40)
  - Riik võiks pakkuda tasuta prügivedu (18/40)
  - Lapsed panna kohustuslikus korras metsa koristama (14/40)
-

4. Metsamajanduse kavandamisel tuleb senisest enam arvestada loodusväärtustega

Piirangud

- Piiranguvööndite võrgustik, rohekoridorid ja elupaigamassiivid tuleb üleriigiliselt planeerida. Vajalik suurus elurikkuse ja liikide säilimiseks määrata selgeks teadlaste abiga. Piiranguvööndite info tuleb muuta täpsemaks ja selgemaks (29/41)
  - Vähendada lageraiete langi suurust piiranguvööndites (20/41)
- Tugevdada kontrolli kaitsekorralduskavade täitmise üle. Metsamajandus piiranguvööndites peab lähtuma kaitseala eesmärkidest, mitte varieeruma piirkonna ametnike volist (31/41)
- Taastada seaduses hoiu-, kaitse- ja tulundusmetsa mõisted ja konkretiseerida metsamajandamise ulatus kaitsemetsades (25/41)
- Seni kehtivate kompensatsioonimäärade suurendamine omanikele kõigi kitsenduste puhul ja võrreldavale alusele viimine tulundusmetsast saadava tuluga (26/41)
- Vanad loodusmetsad inventeerida aastaks 2022 ja võtta range kaitse alla kui tõelised elurikkuse säilitajad (26/41)
- Riik peaks selgitama mõistliku aja jooksul, millised paigad võtta vääriselupaigana kaitse alla. Potentsiaalne vääriselupaik tuleb arvele võtta ja piiritletud aja jooksul tuleb langetada otsus, kas on või ei ole. Teavitada maa ja metsaomanikke avastatud potentsiaalsetest vääriselupaikadest, kompenseerida omanikele saamata jääv tulu (36/41)
- Kaitsealade piirangute menetlemine tähtajaliseks (lõplik otsus 24 kuu jooksul). Sellel perioodil saamata jäänud tulu tuleb kompenseerida (29/41)
- Teede ja trasside ehitusel peab arvestama ökoloogiliste aspektidega (29/41)

Raiete ja ruumi planeerimine

- Suurendada metsaomanike ja KOV koostööd ruumiliseks planeerimiseks (25/41)
  - Alustada riigiametnike ja KOV koostööd raielubade väljastamisel (21/41)
  - Seaduses antud suunised piiranguteks peavad olema üheselt mõistetavad (41/41)
  - RMK poolt peab olema selge kommunikatsioon kohalikule kogukonnale, miks raiutakse looduskaitsealadel (36/41)
-

5. Metsanduse rolli majanduses ja tööhõives ei teadvustata piisavalt

Rahastus ja ettevõtluskeskkond

- Suurendada teadusrahastust puidu innovaatiliseks kasutamiseks: puuliigid, mida kasvatada; väheväärtusliku puidu kasutamine; metsahariduse väärtustamine; tööhõive suurendamine metsavaldkonnas (28/39)
- Suurendada teadusuuringute rahastust metsamaterjali väärimise uurimiseks (20/39)
- Kindlustada konkurentsivõimeline ja efektiivne investeerimis- ja ettevõtluskeskkond (infrastruktuur, sh teed, elektrivõimsused, side) kõrge lisandväärtusega puidutööstuste arenguks, sh oluliseks maapiirkondade tööhõive kasvaks (24/39)
- Metsatoetused peavad olema suunatud eelkõige väikemetsaomanikele (26/39)
- Riiklik programm maaelu mitmekesistamise toetamiseks ja mitte-puidulise metsaväärtuse tõstmiseks (metsandusvaldkonna ajujaht ja kompetentsikeskuse loomine) (27/39)
- Kavandada riiklikud abinõud, et vältida väikemetsaomandi muutumist suurmetsaomandiks (22/39)
- Riigimetsast eraldada 1 miljon tihumeetrit palki palkmajade ehitamiseks peredele, kes soovivad maale elama asuda. Kehtestada neile kodanikupalk ja maksusoodustused innovatiivsete lahenduste rakendamisel kasvava metsa turundamisel (13/39)
- Suurendame tööhõivet maal regionaal- ja kaitsepoliitilistel eesmärkidel, asendades igal aastal 5- 10% harvesteridest inimestega – saameestega, luues ca 50 töökohta ühe harvesteri asemel seaduste- ja maksupoliitika abil (8/39)

Tarneahel

- Metsamaterjali maanteeveo reeglid muuta paindlikumaks vastavalt ilmastikuoludele (20/39)
- Tõsta maanteetranspordi efektiivsust puiduvedudel, võimaldades konkurentriikidega (Soome, Rootsi) analoogilisi koorma suuruseid, et vedada efektiivsemalt ja säästlikumalt (18/39)

Puidu väärimine

- Vähendada Eestist madalakvaliteedilise väärimamata ümarpuidu väljavedu, luues soodsa investeerimiskliima puidukeemia arenguks ja tselluloositööstuse tekkimiseks, kaasates sellesse protsessi meie teadussektori potentsiaali (24/39)
- RMK peab leidma võimalused puidu väärimiseks (2/39)
- Eesti kui öko- ja metsariigi käsitlemist riiklikul tasandil ja käsitleda seda kui arvestavat lisandväärtust (vaikuseturism, rabaturism jne) (27/39)

Metsaomaniku teadlikkus

- Usaldada metsaomanikku ja anda talle rohkem otsustusõigust ja võimalust paremini majandada, kaotades raievanused majandusmetsades (17/39)
  - Näha ette riiklik programm erametsaomanike teadlikkuse tõstmiseks (20/39)
  - Uurida ja toetada uute puuliikide kasutamist ja kasvatamist Eestis (19/39)
-

6. Metsandusteave ei kirjelda piisavalt kõiki jätkusuutliku metsanduse aspekte. Kogutud andmeid on tarvis senisest põhjalikumalt analüüsida ja tulemusi aktiivsemalt kommunikeerida. Otsuste tegemisel on tarvis tugineda teadmistele ja uuringute tulemustele

- Tagada tõesed ja kontrollitavad andmed kogu metsa kohta, mille kogumise metoodika on kõigile arusaadav (32/39)
  - On vajalik põllumajanduse ja metsanduse andmete ühildamine, samuti koostöö põllumajanduse ja metsanduse arengukavade koostamisel (29/39)
  - Rahvale arusaadavad teadusuuringud peaksid lähtuma põhimõttest, et mets on ökoloogiline tervik (23/39)
  - Võõrliikide sissetoomisel lähtuda ettevaatlikkuse printsiibist (28/39)
  - Tervikliku üleriigilise inventeerimise väljatöötamine/kokku leppimine ja läbiviimine (puit, VEP, looduslikud pühapaigad jne) (30/39)
  - Metsateatiste tagasiside, teostatud tegevuste kohta (24/39)
  - Teabematerjalid (metsandus ja puidutöötlemine) – uuringud jm teadustööd lihtsalt kättesaadavaks (24/39)
  - „Ajujahid“ teadlastel kohustus teatud arv ideid analüüsida (11/39)
  - Uurida ja kaardistada otseselt ja kaudselt looduskaitsega seotud tulud ja kulud, sh saamata jäänud tulud erinevatele osapooltele (28/39)
  - Kõlvikukatastri andmed on tarvis senisest põhjalikumalt analüüsida ja tulemusi paremini kommunikeerida (24/39)
  - Täpsustada puidubilansi koostamise metoodikat ja parandada selle ülevaatlikust (23/39)
-

7. Lisatud teemad

7.1 Metsataristu probleem: Metsandusega seotud taristute (teede) korrashoid ja areng pole piisavalt tagatud – probleemirühm: metsanduse infrastruktuur vajab keskkonnanõuetega kooskõlas olevat korrastamist

- Tagada metsandusega seotud taristute (teede) korrashoid ja piisav areng riigi ja eraomanike koostöös, jätkates vähemalt senist praktikat ja võimalusel investeringute mahtu suurendada (20/39)
- Metsataristu (metsamajanduslikud teed, kuivendus) on riiklikult ja terviklikult korraldatud ning rahastatud (10/39)
- Üleriikliku metsataristu projekti loomine, millele toetub metsaomanike taristuarendus (25/39)
- Maaparanduse reguleerimine ja planeerimine peab olema terviklikult lahendatud olenemata omandist. Olemasolevate maaparandustaristute renoveerimine (19/39)

7.2 Raierahu, probleem: Metslindude arvukus väheneb – probleemirühm: Ülevaade elurikkuse olukorrast ja metsamajanduse mõjust (sh pinnase kahjustamine) sellele on ebapiisav. Metsanduses on tarvis kasutada elurikkuse säilimist toetavaid majandamisvõtteid.

- Kevadisel lindude pesitsusperioodil tuleb järgida metsanduse head tava, arvestada et mets on elupaigaks paljudele lindudele ja loomadele. Kutsuda erinevaid osapooli hea tavaga liituma. RMK peaks jälgima alltöövõtjate tegevust kevadisel lindude pesitsusperioodil (31/39)
- Riigimetsas jätkata raierahuga, erametsas raierahu soovituslik. Koostada metsaomanikele vastav juhend ja levitada teadmisi, kuidas säilitada ning hoida metsalinde (21/39)
- Raierahu ajal välistada langetus ja hakkimine. 15.04. – 15.06. raierahu kõigile kohustuslikuks (riigi- ja eramets) (17/39)
- Rakendada meetmeid šaakali ja kähriku arvukuse vähendamiseks (20/39)
- Teadlikkuse kasvatamine regulatsioonide osas, mis puudutavad raierahu (20/39)
- Kuulutada välja raierahu vastavalt kevadele ja piirkonnale kogu Eestis (14/39)

7.3 Keskkonnas sünteetiliste pestitsiidide (nt glüfosaatide) kasutamine võib ohustada ökosüsteeme metsas (ümber sõnastatud probleem: Metsas teatud sünteetiliste pestitsiidide (nt glüfosaatide) kasutamine võib ohustada ökosüsteeme probleemirühmast: Metsaökosüsteemide tervisliku seisundi tagamiseks vajame praegusest tõhusamat seiret)

- Keelustada sünteetiliste pestitsiidide, sünteetiliste fungitsiidide ja sünteetiliste taimemürkide kasutamine Eestis (20/39)
  - Glüfosaatide kasutust ei kontrollita piisavalt (põhjaveed reostuvad). Glüfosaatide kasutust reguleerida maksusoodustustega väike- ja mahetootjate kasuks. Õigesti valitud eelviljade ja koosluste populariseerimine vältimaks mürkide kasutamist põllumajanduses ja nende kandumist metsa. Kodukasutaja teavitamine ja üldine teadlikkuse tõus ühiskonnas mürkide suhtes (Roundup) (16/39)
-